

معاونت آموزشی دانشگاه

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

پیش نویس

آیین نامه جامع آموزش و تدریس مجازی

بهار ۱۳۸۷

← دستورالعمل اعضای هیات علمی
دارای درس مجازی

← دستورالعمل جامع دروس مجازی

تهیه و تنظیم:
دکتر رضا اسدی

با همکاری:

مهندس مریم مظلومی، الهه ذبحی، دکتر علی تقی زاده، دکتر فرزین هادیزاده، دکتر هیلا حاجی زاده صفار

فهرست

۳	الف- شرایط تدریس مجازی برای اعضای هیات علمی
۴	ب- شرایط تدریس مجازی مورد تایید
۵	پ- شرایط درس برای تدریس بصورت مجازی
۷	ت- انواع قالب ارائه درس مجازی
۹	ث- انواع قالب محتوای درس مجازی
۱۰	ج - فرایندهای تدریس یک درس بصورت مجازی
۱۱	چ - طرح درس الکترونیکی
۱۲	ح- ضوابط و مقررات فعالیت اعضای هیات علمی تحت یک درس مجازی
۱۲	خ- ضوابط ارزیابی محتوای یک درس مجازی
۱۳	د- راهنمای فرایند تولید یک درس مجازی نمونه پس از تصویب و تعیین نوع محتوا
۱۴	ذ- انواع ابزارهای عرضه درس
۱۵	ر - راهنمای تکمیل فرمهای ارزشیابی استاد
۱۶	ز - ضوابط ارزیابی فعالیت استاد در سامانه آموزش مجازی
۱۷	ژ - ضوابط ارزیابی فعالیت دانشجویان در سامانه آموزش مجازی
۱۸	س- استانداردهای یک درس مجازی
۱۸	ش- ضوابط و مقررات کلاس درس مجازی
۱۹	ص- ضمائم آیین نامه
۱۹	• فرم درخواست اجرای یک درس مجازی
۲۱	• جداول ارزیابی محتوای درس توسط کمیته فنی دفتر آموزش الکترونیک
۲۱	• بخش اول (ارزیابی فنی ، ادبی و پوشش موضوعی دامنه درس)
۲۳	• بخش دوم (محاسبه امتیازات انواع ابزارهای عرضه درس الکترونیکی)
۲۶	• راهنمای تکمیل فرمهای ارزشیابی استاد
۲۷	• جداول ضمیمه (جدول a,b,c,d,e,f) مربوط به ارزیابی استاد در تولید محتوا و فعالیت
۳۰	• جدول ارزیابی فعالیت دانشجویان در سامانه آموزش مجازی

مقدمه

از حدود سالهای ۱۳۷۵ مبحث آموزش مجازی در کشور مورد توجه قرار گرفته است و طرح ملی توسعه آموزش مجازی در وزارت علوم تحقیقات و فناوری با حمایت دانشگاه های بزرگی مانند دانشگاه صنعتی شریف آغاز شده است. در حال حاضر بسیاری از دانشگاه های کشور آموزش مجازی را شروع نموده اند و این جدای از دانشگاه پیام نور است که کلا با سیاست آموزش از راه دور تشکیل شده است و امروزه تا مقاطع دکترا در رشته های مختلف دانشجوی می پذیرد. و بسیاری از دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی در کنار آموزش معمول خود دانشگاه مجازی نیز تاسیس نموده اند و تا مقطع کارشناسی ارشد دانشجوی می پذیرند.

اما آموزش مجازی در دانشگاه های علوم پزشکی بسیار نوظهور و عقب تر است و در واقع بدلیل اولاً جدایی این دانشگاه ها از وزارت علوم و عدم دسترسی به بسیاری از رشته های فنی و مهندسی و ثانياً گرفتاری در نظام بهم پیچیده درمان؛ عملاً این مراکز آموزش عالی از این مساله غافل مانده اند و حداکثر کاری که انجام شده است ایجاد رشته های کارشناسی ارشد بصورت مجازی است که غالباً رشته های نظری یا رشته های مرتبط با فناوری اطلاعات می باشند.

اما نکته مهمی که در آموزش دانشگاه های علوم پزشکی مورد نظر قرار گرفته است اینست که این مراکز علاوه بر آموزش دانشجویان و برخلاف سایر رشته های تحصیلی متولی آموزش دانش آموختگان نیز می باشند که این امر تا پایان دوره کار حرفه ای بسیاری از فارغ التحصیلان این رشته ها بایستی ادامه یابد. و لذا بار آموزش این مراکز آموزشی بیش از سایر دانشگاه ها می باشد. همچنین بدلیل پراکنده شدن دانش آموختگان در اقصی نقاط کشور برای ارائه خدمات بهداشتی و درمانی و مشغله کاری زیاد آنان نیاز مبرمی به این امر وجود دارد. این مجموعه دستورالعمل ها برای مشخص نمودن شرایط و ضوابط آموزش مجازی برای دانشگاه علوم پزشکی مشهد آماده شده است.

الف- شرایط تدریس مجازی برای اعضای هیات علمی:

اعضای هیات علمی متقاضی تدریس مجازی بایستی دارای شرایط زیر باشند:

۱. آشنایی اولیه با مباحث زیر:

- تایپ فارسی و انگلیسی در حد متوسط
- آشنایی با نرم افزارهای Office علی الخصوص Word و PowerPoint
- آشنایی با اینترنت و جستجو در آن
- آشنایی با پست الکترونیک و سرویس های ارتباط مجازی مانند وب لاگ، گپ، انجمن (Forum)
- گذراندن درس آموزش مجازی در سامانه آموزش مجازی دانشگاه
- آشنایی پایه با زبان انگلیسی تخصصی مربوطه

۲. شرکت در کارگاه های آموزش کار با سامانه آموزش مجازی دانشگاه که از طریق مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی برگزار می شود.
۳. موافقت گروه آموزشی مربوطه
۴. هماهنگی با اداره آموزش دانشکده از جهت برنامه حضور دانشجویان در کلاس درس در صورت برنامه ریزی برای برگزاری درس کاملا مجازی

← نکته مهم: اعضای هیات علمی مجاز هستند که شخصا اقدام به ایجاد محتوای درسی الکترونیکی بر روی سامانه آموزش الکترونیکی دانشگاه نمایند. اما برای کاربردی کردن آن محتوای درسی به این مفهوم که درس مربوطه را کاربردی نمایند و در یکی از انواع قالب های درس موارد ۱،۲،۳ و یا ۵ ذکر شده در بندهای این آیین نامه، بایستی موضوع را در گروه آموزشی مربوطه طرح و در صورت موافقت گروه به معاونت آموزشی دانشکده مربوطه از طریق فرم درخواست اجرای یک درس مجازی موجود در بخش ضمیمه این آیین نامه اعلام نمایند.

ب- شرایط تدریس مجازی مورد تایید:

درس مجازی بمعنای ایجاد یک سری محتوای درس و ارائه در سامانه آموزش مجازی و رها نمودن دانشجویان تا خود مطالب را بهر صورتی که می خواهند مطالعه نمایند، نمی باشد و بایستی تعامل مناسبی میان استاد و دانشجویان در طول ترم برقرار باشد. در همین راستا اعضای هیات علمی موظفند شرایط زیر را در ارائه یک درس مجازی رعایت نمایند تا نمره ارزشیابی مناسبی از آن درس گرفته و حق التدریس آن پرداخت شود ضوابط مربوط به این مساله در فصل ضوابط و مقررات فعالیت اعضای هیات علمی تحت یک درس مجازی آورده شده است:

۱. تایید ابتدایی محتوای تولید شده توسط عضو کمیته علمی^۱ یا مسوول آموزش مجازی دانشگاه از نظر رعایت حداقل های فنی و رعایت اصول استاندارد (رج بخش خ همین آیین نامه)
۲. رهگیری مناسب دانشجویان در طی درس براساس تقدم و تاخر مطالب درسی
۳. ایجاد تکالیف برای دانشجویان و بررسی و ارزیابی نتایج و اعلام نظر به دانشجو
۴. برگزاری حداقل یک جلسه حل مساله و یا فضای مشارکتی آنلاین بمدت معادل یک جلسه برای دانشجویان توسط هر استاد درس مربوطه

^۱ این کمیته متشکل از یک نفر از اعضای هیات علمی از هر یک از دانشکده ها و مسوول آموزش مجازی دانشگاه می باشد که وظیفه اصلی آن، ایجاد هماهنگی بین بخشی، ایجاد تعامل آسان میان اعضای هیات علمی برای ایجاد دروس الکترونیکی و انجام امور جاری در فرایند تولید، عرضه، بروزرسانی و ارزشیابی محتوای درسی و اعضای هیات علمی فعال در این زمینه می باشد.

پ- شرایط درس برای تدریس بصورت مجازی

دروسی می توانند بصورت مجازی ارائه شوند که دارای حداقل شرایط زیر باشند:

۱. دروس نظری و یا دوره نظری، دروس عملی قابل ارائه بصورت مجازی هستند.
۲. آن دسته از دروس نظری دارای امکان آموزش مجازی هستند که فعالیت کلاسی خاصی و یا حضور در بخش، آزمایشگاه یا کارگاه که مستلزم حضور فیزیکی استاد و دانشجو باشد، نداشته باشند.
۳. آموزش بخش تئوری دروس عملی بصورت مجازی در صورت برگزاری دوره عملی درس بصورت عادی امکان پذیر است.
۴. دروس دارای محتوای آموزشی خاص مانند فرمولها و نمودارهای ریاضی و فنی در صورتی که فرمولهای ریاضی و یا تصاویر خاص مربوط به آن قابل ارائه در فرمت الکترونیکی نرم افزار آموزش مجازی موجود دانشگاه باشد، بلامانع است.
۵. اولویت آموزش مجازی با دروسی است که در طول سال تحصیلی فقط در یک نیمسال تحصیلی ارائه می شوند.

۶. دروسی که توسط چندین استاد ارائه می شوند می تواند بخش مربوط به یک یا چند استاد نیز بصورت مجازی ارائه شود اما بایستی کلیه جلسات درسی آن استاد در آن درس، را شامل شود تا دانشجویان بتوانند در صورت حضور در سامانه از حضور در کلاس - البته در صورت تصویب شدن قبلی درس در گروه آموزشی و معاونت آموزشی - خودداری نمایند.

۷. ایجاد فرمت مجازی درس همراه با ادامه آموزش کلاسی آن مغایر نمی باشد اما تعداد واحد و حق التدریس مربوطه فقط یک بار محاسبه می شود. البته مشوق هایی نیز در حق التدریس و ارتقای اعضای هیات علمی فعال در این زمینه در نظر گرفته شده است.

۸. درسی می تواند بصورت مجازی ارائه شود که استاد مربوطه حداقل یک یا دو جلسه حل مساله یا رفع اشکال بصورت حضوری برگزار نماید و یا حداقل یک فضای مشارکتی همزمان و یا غیرهمزمان^۲ را برنامه ریزی نماید و فعالیت مناسبی که به تایید مدیر سامانه آموزش مجازی دانشگاه برسد را در آن داشته باشد و بهتر است که در نظرسنجی آن فضای مشارکتی رضایت حداقل ۷۵٪ دانشجویان را قبل از زمان برگزاری آزمون کسب نماید.

۹. حضور و غیاب دانشجویان در درس مجازی بایستی توسط استاد مربوطه بصورت رهگیری فعالیت دانشجویان در سامانه آموزش مجازی صورت پذیرد و دانشجویانی که کمتر از حد مجاز معین شده - توسط مدرس درس - در آن فضا حضور داشته اند دارای غیبت غیرمجاز قلمداد شده و با ایشان بایستی مطابق مقررات جاری مربوطه برخورد شود.

۱۰. میزان محتوای درسی صوتی تصویری بایستی به اندازه تعداد ساعت درسی معادل آن از نظر زمانی برای گوش نمودن (برای محتوای صوتی و انیمیشن) یعنی بعنوان مثال در یک درس یک واحدی، کل محتوا بایستی حدود ۱۷ ساعت یا

^۲ فضای مشارکتی همزمان مانند chat, virtual classroom و فضاهای مشارکتی غیرهمزمان مانند وبلاگ و Discussion Forum

۱۱. بهتر است که هر درس هر استادی **حداقل یک تکلیف زمان دار** داشته باشد که دانشجویان در طی طول ترم آن را

تکمیل نموده و برای استاد مربوطه ارسال نمایند. این تکلیف می تواند شامل یکی از انواع زیر باشد:

- a. گزارش یک مورد بیمار برحسب رشته موردنظر از بیماران بستری یا سرپایی
- b. انجام یک تحقیق میدانی و گزارش آن
- c. انجام یک تحقیق کتابخانه ای و گزارش نمودن آن
- d. انجام یک مورد جستجو در منابع الکترونیکی و اینترنت
- e. ترجمه یک مقاله یا یک مبحث از کتب مرجع
- f. ارائه یک گزارش از یک یافته علمی جدید
- g. حل یک مساله یا یک سوال مطروحه توسط استاد
- h. پاسخ تحلیلی به یک موضوع مطروحه در یک انجمن ایجاد شده توسط استاد مربوطه

۱۲. هر درس مجازی کامل بایستی **دارای حداقل ۲۰ سوال باشد** که براساس محتوای درسی تولید شده باشد و بصورت

همزمان و در یک بازه زمانی محدود ارائه شود.

ارزیابی دانشجو در درس مجازی:

ارزیابی نمره هر درس مجازی از مجموع موارد زیر تشکیل می شود:

- a. انجام تکالیف مربوطه در زمان مقرر
  - b. پاسخ به سوالات طرح شده توسط استاد
  - c. کسب نمره قبولی در امتحان آنلاین^۳ یا حضوری پایان ترم و میان ترم
  - d. حضور در کلاس حل مساله و یا فضای مشارکتی آنلاین
  - e. مطالعه مطالب مطرح شده در لیست مرور مطالب درسی یا فایل های ذخیره شده
- ارزیابی دانشجویان براساس معیارهای کلی فوق الذکر با توجه به ضوابطی که به تفصیل در **بخش (ز)** این آیین نامه ذکر شده، صورت می پذیرد. این ارزیابی در پایان دوره آموزشی انجام شده و بعنوان جایگزین حضور دانشجو در کلاس درس یا آزمون ها و تکالیف در درس های دارای قالب ۱، ۲ و ۳ می باشد.

^۳ آزمون آنلاین بایستی در مرکز رایانه ای بصورت کنترل شده صورت پذیرد

هر محتوای درس مجازی بطور کلی دارای چهار جزء می باشد که تایید فنی و رعایت اصول استاندارد، توسط کمیته فنی آموزش مجازی دانشگاه صورت می پذیرد که این موارد در بخش های (چ) و (خ) این آیین نامه بیشتر توضیح داده شده اند:

۱. اهداف درس که بایستی در ابتدا بصورت واضح بیان شده باشد.
  ۲. ارزیابی اولیه که براساس محتواهایی که ارائه خواهند شد تهیه می شود، بایستی آنلاین باشد و برای خودسنجی دانشجو و سنجش و ارزیابی بعدی استاد درباره میزان مفید بودن محتواهای آموزشی می باشد.
  ۳. محتوای درس که می تواند به یکی از اشکال ذکر شده در ادامه آیین نامه باشد.
  ۴. ارزیابی نهایی که در واقع آزمون اصلی درس بوده و بایستی بصورت حضوری یا آنلاین در مرکز کامپیوتر برگزار شود.
- حق التدریس دروس مجازی** مشابه با درس های عادی براساس فرمول زیر پرداخت می شود. تعداد ساعت فعالیت اعضای هیات علمی براساس میزان فعالیت ثبت شده ایشان بر روی سامانه آموزش مجازی دانشگاه محاسبه می گردد که این مساله بر عهده اعضای کمیته علمی آموزش مجازی دانشگاه می باشد.

فوق العاده مخصوص (فوق العاده مخصوص شغل) + حقوق مرتبه و پایه = حق التدریس یک ساعت نظری یا در دوره های شبانه یا روزانه

۴۰

تبصره ۱: میزان ساعت فعالیت اعضای هیات علمی دارای درس مجازی می تواند بیش از میزان ساعت تدریس حضوری آن درس باشد که براساس جداول بخش (ز) و (ذ) محاسبه می گردد.

تبصره ۲: اعضای غیر هیات علمی دانشگاه نیز در صورتی که براساس مصوبات آیین نامه تدریس موقت دانشگاه، تدریس داشته باشند با موافقت معاون آموزشی مافوق با فرمول زیر امکان دریافت حق التدریس را براساس همان ضوابط دارا می باشند:

فوق العاده مخصوص + حقوق معادل مرتبه هیات علمی براساس میزان تحصیلات = حق التدریس یک ساعت نظری یا در دوره های شبانه یا روزانه

۵۰

ت- انواع قالب ارائه درس مجازی

در صورتی که درس مورد نظر یکی از موارد ۱، ۲، ۳ و یا ۵ می باشد لازم است که فرم درخواست اجرای درس مجازی (ضمیمه یک) با مشاوره پیشنهاد دهنده درس با عضو کمیته علمی آموزش مجازی همان دانشکده^۴، تکمیل شده و در جلسه گروه آموزشی مورد تصویب قرار گیرد و سپس جهت تصویب نهایی به معاونت آموزشی دانشکده ارسال گردد. سایر انواع قالب درسی

^۴ اسامی این افراد در آدرس روبرو در دسترس قرار دارد: <http://www.mums.ac.ir/elearning/fa/contentprocess>

انواع قالب درس مجازی

درس مجازی می تواند شامل یکی از انواع حالت های زیر باشد:

۱. درس تمام مجازی: کل محتوای درس بصورت مجازی برگزار شود و هیچ کلاس درس حضوری برای آن تشکیل نمی شود. و فضای مشارکتی آن نیز مجازی می باشد. این درس بایستی شامل موارد زیر باشد:

- سرفصل های کامل درس براساس ضوابط اعلام شده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در قسمت مرور مطالب^۵ یا بصورت فایل های ذخیره شده، حداقل دو تاریخ برای حضور در اتاق گفتگوی آنلاین درس برای رفع اشکال، ارزشیابی حین یادگیری فراگیران توسط حداقل دو آزمون ۲۰ سوالی، اعلام منابع درس، پاسخ به ایمیل های دانشجویان بصورت منظم.

۲. درس مجازی-حضوری: کل محتوای درس بصورت مجازی ارائه می شود اما حداقل یک جلسه رفع اشکال بصورت حضوری برای آن تشکیل می شود.

- سرفصل های کامل درس براساس ضوابط اعلام شده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در قسمت مرور مطالب یا بصورت فایل های ذخیره شده، ارزشیابی حین یادگیری فراگیران توسط حداقل دو آزمون ۲۰ سوالی، پاسخ به ایمیل های دانشجویان بصورت منظم.

تبصره یک- ممکن است در یک درس جلسات درسی برخی اساتید بصورت مجازی تشکیل شود که می تواند به یکی از دو صورت فوق باشد.

۳. درس مجازی عملی: بخش تئوری درس عملی بصورت مجازی برگزار می شود و سپس آموزش عملی در محل مربوطه کمافی السابق برگزار می گردد. این درس نیز بایستی:

- سرفصل های کامل درس براساس ضوابط اعلام شده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در قسمت مرور مطالب یا بصورت فایل های ذخیره شده، ارزشیابی حین یادگیری فراگیران توسط حداقل دو آزمون ۲۰ سوالی، پاسخ به ایمیل های دانشجویان بصورت منظم.

۴. درس مجازی مکمل: درس بصورت معمول برگزار می گردد، اما محتوای درسی بصورت مجازی نیز در اختیار دانشجویان قرار می گیرد.

^۵ واژه های بخش های مختلف سامانه فعلی آموزش مجازی براساس استانداردهای جهانی آموزش مجازی در این آیین نامه بکار رفته اند که در بخش ذ انواع ابزارهای عرضه درس توضیح داده شده اند.

- سرفصل های کامل درس براساس ضوابط اعلام شده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در قسمت مرور مطالب یا بصورت فایل های ذخیره شده، ارزشیابی حین یادگیری فراگیران توسط حداقل دو آزمون ۲۰ سوالی، پاسخ به ایمیل های دانشجویان بصورت منظم.

۵. درس مجازی-مباحثه ای : محتوای درس بصورت مجازی ارائه شده در کلاس های درس راجع به آن بحث و گفتگو می شود.

- سرفصل های کامل درس براساس ضوابط اعلام شده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در قسمت مرور مطالب یا بصورت فایل های ذخیره شده، ارزشیابی حین یادگیری فراگیران توسط حداقل دو آزمون ۲۰ سوالی، پاسخ به ایمیل های دانشجویان بصورت منظم.

۶. تکالیف مجازی : کلاس درس بصورت معمول برگزار می شود اما در سیستم آموزشی مجازی تکالیفی برای دانشجویان مقرر می گردد.

- این دروس فقط دارای تکالیف آنلاین هستند که تحقیق ها و تکالیف فراگیران از این طریق عرضه می شود. در مرور مطالب نحوه دریافت و انجام تکالیف توضیح داده می شود.

۷. حل مساله مجازی : کلاس درس بصورت معمول برگزار می گردد اما استاد در فضاهای مشارکتی همزمان و غیرهمزمان سیستم آموزش مجازی نیز با دانشجویان بحث و گفتگو می نماید.

- حداقل دو تاریخ برای حضور در اتاق گفتگوی آنلاین درس برای رفع اشکال، ارزشیابی حین یادگیری فراگیران توسط حداقل دو آزمون ۲۰ سوالی، اعلام منابع درس، پاسخ به ایمیل های دانشجویان بصورت منظم، ایجاد انجمن و طرح حداقل دو سوال توسط استاد درس.

ث- انواع قالب محتوای درس مجازی

محتوای درس مجازی می تواند شامل انواع زیر باشد و لازم بذکر است که کلیه انواع غیرهمزمان هستند (اما حفظ ارتباط اینترنتی برای مطالعه مطالب بخش مرور مطالب و شرکت در آزمون ها لازم می باشد اما برای محتوای ذخیره شده در بخش ذخیره سازی فایل (عنوان بخش ذخیره فایل سامانه فعلی آموزش مجازی دانشگاه) می تواند محتوا را دریافت و بر روی رایانه شخصی خود ذخیره نماید و ارتباط با اینترنت را قطع نماید) البته موارد سوم به بعد قابل عرضه در کلاس مجازی آنلاین یا Virtual Classroom هستند:

۱. محتوای متنی (فرمت های Word, Html [webpage], PDF)
۲. محتوای درسی صوتی (MP3, Wave, ...)
۳. محتوای درسی اسلایدی (PowerPoint, Adobe Captivate, Macromedia Flash)
۴. محتوای درسی اسلاید- صوتی (PowerPoint, Adobe Captivate, Macromedia Flash)

۵. محتوای درسی - ویدیویی (AVI, MP۴, Mpeg, ۳GP, ...)

۶. محتوای درسی انیمیشنی Macromedia Flash و سایر نرم افزارهای تولید کننده فایل Swf و مانند آن

ج- فرایندهای تدریس یک درس بصورت مجازی

نمودار صفحه بعد کل فرایند تصویب یک درس مجازی **کاربردی** (یعنی درسی که تغییری در برنامه آموزش دانشجویان ایجاد می نماید) را نمایش می دهد. کلا این مساله شامل ۴ گام زیر است:

۱. تصویب ارائه درس در یکی از قالب های ۷ گانه **بندت** در گروه آموزشی مربوطه
۲. ارائه درخواست اولیه به همراه محتوای چاپی یا الکترونیکی (Word, PowerPoint, PDF) به دفترآموزش الکترونیک دانشگاه
۳. ارزیابی محتواهای تولید شده توسط یکی از اعضای کمیته علمی آموزش مجازی و کارشناسان دفتر آموزش الکترونیک از نظر ادبی، فنی و علمی
۴. اعلام به معاونت آموزشی دانشکده جهت طرح در شورای آموزشی دانشکده
۵. اعلام به اداره آموزش دانشکده برای اطلاع رسانی به دانشجویان

چ - طرح درس الکترونیکی

طرح درس الکترونیکی در واقع همان Lesson Plan درس می باشد با این تفاوت که علاوه بر دانشجویان ، مدرس و فضای آموزشی، سامانه آموزش الکترونیکی نیز بعنوان یک ابزار کمک آموزشی در طراحی آن دخیل می باشد.

طرح درس الکترونیکی مانند درس عادی دارای موارد زیر می باشد:

۱. عنوان درس	۷. رئوس مطالب
۲. موضوع درس	۸. حیطه (دانش و فهم، مهارت، نگرش)
۳. شماره نیم سال تحصیلی	۹. نحوه ارائه تدریس
۴. رشته و مقطع تحصیلی	۱۰. زمانبندی
۵. هدف کلی درس	۱۱. ارزشیابی
۶. مدرس یا تدوین کننده	۱۲. منابع

اما طرح درس الکترونیکی با طرح درس عادی این تفاوت را دارد که بایستی مدرس درس از ابتدا کلیه مراحل را که فراگیران از ابتدا تا انتهای یادگیری در سامانه الکترونیکی آموزش مجازی انجام دهند (نحوه ارائه تدریس)؛ مشخص نماید.

عنوان	توضیحات
مرور مطالب	مثلا : دانشجویان محترم، ابتدا بایستی فصل اول را مطالعه نمایید و سپس آزمون یک را پاسخ دهید.
ذخیره سازی فایل	مثلا: دانشجویان محترم، فایل های پوشه یک را برداشته و پس از مطالعه فایل تکلیف یک را از قسمت تکالیف برداشته و قبل از تاریخ ۱۳۸۷/۲/۱۲ ارسال نمایید.
انجمن ها	یا Discussion Forum که فضایی است که استاد و فراگیران پیرامون یک مبحث آموزشی با طرح سوالات و بحث با یکدیگر بصورت غیرهمزمان فرایند یادگیری و یاددهی را انجام می دهند، که بصورت طرح سوالات توسط استاد و سپس بحث پیرامون آن می باشد.
آزمون ها و تکالیف	آزمون ها بایستی بصورت زمانبندی شده، براساس محتوای عرضه شده برای سنجش میزان یادگیری دانشجو، انجام پذیرند. مثلا آزمون یک پس از مطالعه فصل اول، حداکثر تا تاریخ ...
گپ یا کلاس مجازی	بایستی در آغاز دوره زمان هایی که استاد درس، بصورت آنلاین و همزمان با فراگیران درس مربوطه گفتگوی اینترنتی خواهد داشت مشخص شده و موضوع آن بحث و مدت آن اطلاع داده شود.
لیست خواندنی ها و لینک ها	آدرس منابع چاپی و منابع الکترونیکی درس برای مطالعه بیشتر یا انجام تکالیف و پژوهش ها.

جدول شماره یک - ابزارهای درس الکترونیکی

ح- ضوابط و مقررات فعالیت اعضای هیات علمی تحت یک درس مجازی

بایستی اعضای هیات علمی که دارای درس مجازی می باشند، موارد زیر را رعایت نمایند:

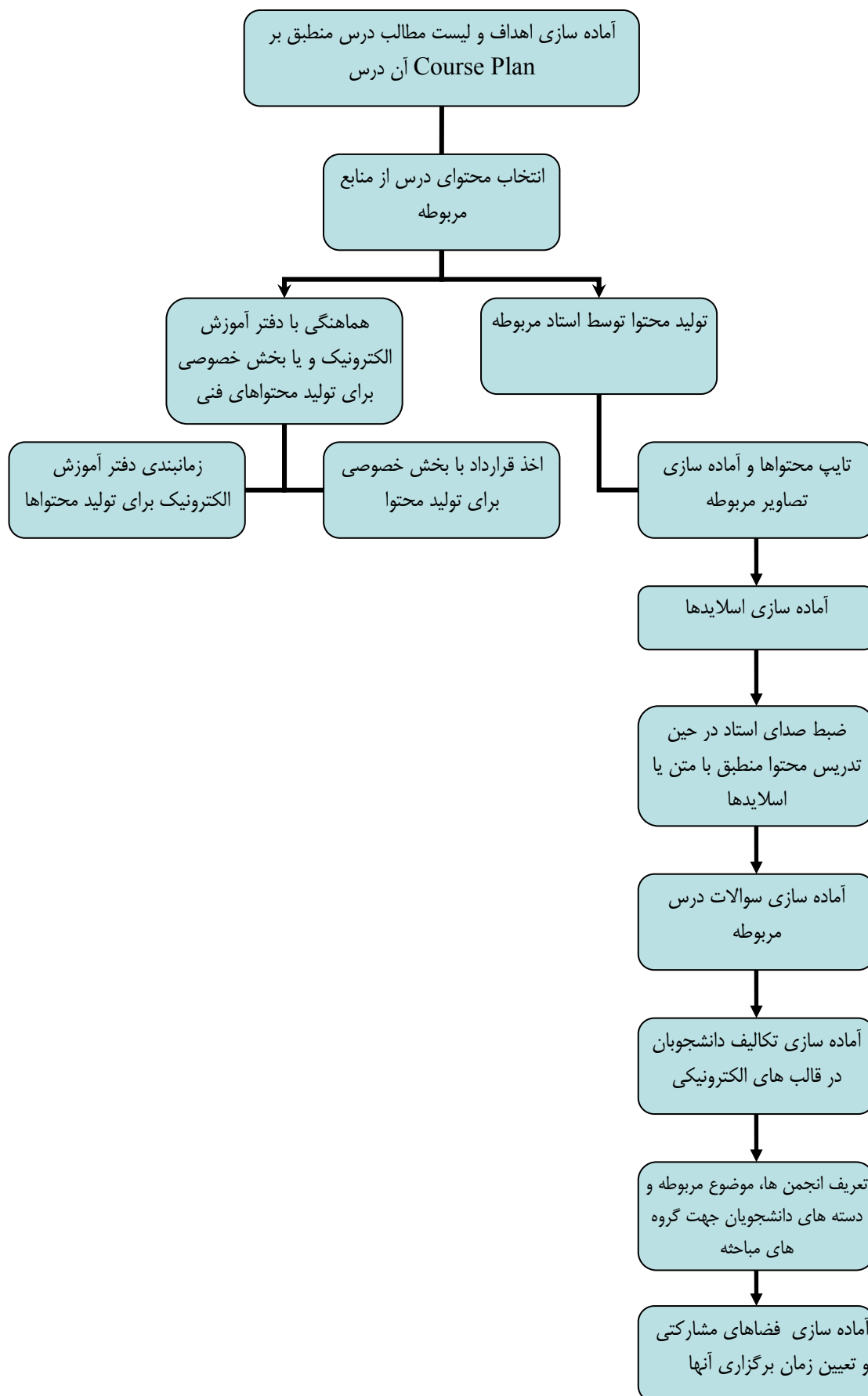
۱. دانشجویان بایستی در طی طول درس رهگیری شوند و در صورت عدم حضور در فضاها، مشارکتی، در صورت عدم حضور در کلاس حل مساله و یا عدم انجام آزمون ها، تحقیق ها و تکالیف ارسالی در زمان مقرر مورد مواخذه و بازخواست قرار گیرند و در ارزیابی نهایی آنان این نکته لحاظ شود.
۲. اعضای هیات علمی مربوطه بایستی دارای **پست الکترونیک فعال** (ترجیحا پست الکترونیک دانشگاه علوم پزشکی مشهد) بوده و همچنین سیستم پیام داخلی سامانه آموزشی در زمان فعال بودن درس را **حداقل هر ۳ روز یک بار** کنترل نموده و از طریق آن تعامل مناسبی با دانشجویان داشته باشند.
۳. نظرسنجی از دانشجویان درباره میزان همکاری استاد در حل مساله در درس حداقل شامل ۷۵٪ نظر موافق باشد.
۴. فضاها، مشارکتی درس در قالب های سیاسی، اجتماعی، فردی و یا هر موضوع مشابهی غیر از محتوای علمی مرتبط با درس مگر در دروس عمومی در مباحث مرتبط با آن، مورد استفاده قرار نگیرد.

خ- ضوابط ارزیابی فنی محتوای یک درس مجازی

هر محتوای درسی بسته به نوع ارائه درس باید شامل کلیه موارد زیر باشد که صحت و سقم آن توسط دفتر آموزش الکترونیک دانشگاه ارزیابی می شود.

- اهداف درس
- فرایند درس در یک صفحه به صورت شفاف برای دانشجویان شرح داده شود تا دقیقا دانشجو بداند که چه مسیری را برای خواندن محتوا، حضور در فضاها، مشارکتی، آزمون ها و تکالیف ارجاع شده و جلسات حل مساله باید طی نماید.
- سرفصل مطالب درسی به تفصیل در یک ساختار درختی مناسب آماده شود
- ارزیابی اولیه دانشجویان درباره محتوای درسی شامل حداقل ۲۰ سوال
- ارائه محتوای درسی به یکی از قالب های ذکر شده در **بند (ت)** بصورت جامع متناسب با حجم درس
  - منظور از تناسب با حجم درس آن است که :
  - محتوای صوتی و یا ویدیویی بایستی از لحاظ زمانی حداقل معادل تعداد واحد درس ضرب در ۱۸ ساعت باشد.
- که برحسب سهم اساتید از تعداد جلسات میان ایشان تقسیم می گردد.
- محتواهای متنی و اسلاید بایستی متناسب با حجم درس بوده و کلیه اهداف ذکر شده و سرفصل های دروس را کاملا پوشش دهد و متناسب با حجم منابع اعلام شده توسط دبیرخانه های آموزشی بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد.

د- راهنمای فرایند تولید یک درس مجازی نمونه پس از تصویب و تعیین نوع محتوا براساس بند ت

ذ - انواع ابزارهای عرضه درس:

عنوان	توضیحات برای کسب امتیاز بالاتر	امتیاز ^۶
مرور مطالب**:	سرفصل های کامل درس براساس ضوابط اعلام شده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در قسمت مرور مطالب یا بصورت فایل های ذخیره شده قرار می گیرد که می تواند محتوای متن و تصویری، انیمیشن، اسلاید و یا فیلم باشد.	۷۰
ذخیره سازی فایل:	سرفصل های کامل درس براساس ضوابط اعلام شده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بصورت فایل هایی که قابل Download و ذخیره بر روی رایانه فراگیر باشند در این قسمت قرار داده می شوند.	۶۰ اگر از مورد قبلی امتیاز کسب نکرده است
انجمن ها:	گروه های مباحثه Discussion Forum ها می باشند که برای بحث و تبادل نظر الکترونیکی غیر همزمان، میان استاد و فراگیران بکار می رود.	۱۰
آزمون ها و تکالیف:	آزمون های آنلاین که از سوالاتی که قبلا طراحی می شود، تولید می شوند. این آزمون ها بلافاصله پاسخ انواع سوالات بجز تشریحی را محاسبه می نمایند. تکالیف، برنامه هایی هستند که استاد درس به فراگیران بصورت الکترونیکی عرضه می نماید تا در مهلت مقرر انجام داده و به استاد درس تحویل دهند.	۴۵
گپ:	یا ChatRoom امکان مکالمه الکترونیکی همزمان استاد و دانشجویان یک درس می باشد. که توصیه می شود برای درس های کاملا مجازی حداقل دو جلسه گپ برای آن برنامه ریزی شود.	۱۰
لیست خواندنی ها	فهرست منابع چاپی درس بایستی در این قسمت عرضه شود و تا فراگیران بتوانند به آنها رجوع نمایند	۵
لینک ها:	ارائه مقالات، کتاب های آنلاین و وب سایت های مرتبط با درس نیز بسیار ضروری و مناسب می باشد.	۵
پست الکترونیکی	پاسخ منظم و سریع به پست الکترونیک های دانشجویان	۲۰
فرهنگ لغت	ایجاد واژه نامه درس بصورت فعال در متن دروس با حداقل ۱۰۰ واژه	۳۰
نظرسنجی	نظرسنجی فراگیران درباره مطالب درسی و تعامل استاد با فراگیران	۲۰

جدول شماره دو - توضیح و امتیازات هر ابزار در درس های الکترونیکی

- حداکثر امتیاز قابل کسب از این جدول ۲۱۵ - ۲۰۵ است . امتیازات براساس جداول مشخصی در کمیته علمی آموزش مجازی دانشگاه محاسبه می گردد و به معاونت آموزشی اعلام می شود. این جداول در انتهای این آیین نامه و آدرس زیر در دسترس می باشد:

<http://www.mums.ac.ir/elearning/fa/eCourseGuide>

** امتیاز مرور مطالب و ذخیره سازی فایل در دفعات بعدی عرضه درس در صورتی محاسبه می شود که بروز رسانی قابل توجهی در محتواها انجام شده باشد.

^۶ این امتیازات در ارزشیابی کیفیت درس الکترونیکی و مدرس درس برای محاسبه حق التدریس وی بکار می رود

ر - راهنمای تکمیل فرمهای ارزشیابی استاد:

لازم به ذکر است که ارزشیابی استاد در تولید هر درس الکترونیکی جهت محاسبه میزان پرداخت حق التدریس وی از جانب معاونت آموزشی دانشگاه بر اساس ارزیابی محتوای درس تولید شده و همچنین ارزیابی فعالیت استاد پس از تولید محتوا بوده که این ارزشیابی توسط کمیته فنی آموزش الکترونیک دانشگاه و با همکاری کمیته علمی صورت می پذیرد. (شرح تفصیلی این مطلب در دیل آورده شده است)

۱- ارزشیابی استاد مبتنی بر تولید محتوای درس

ارزشیابی مدرس در زمان تولید محتوای درس براساس مجموع موارد مندرج در بخش اول و دوم جداول ارزیابی محتوای درس توسط کمیته فنی دفتر آموزش الکترونیک (موجود در ضمائم آیین نامه) بوده که این جداول مربوط به بررسی کیفیت فنی، ادبی، پوشش موضوعی، دامنه درس و ابزارهای درس می باشد. لازم به ذکر است که این ارزیابی فقط در مرحله ابتدایی پس از تولید درس انجام می شود. (سقف مجموع امتیازات مربوط به این بخش را در جدول c در انتهای ضمائم آیین نامه میتوان مشاهده نمود)

۲- ارزشیابی استاد مبتنی بر فعالیت در درس

ارزشیابی مربوط به فعالیت استاد در درس بر اساس مجموع موارد مندرج در جدول d و e در بخش جداول ضمیمه (موجود در ضمائم آیین نامه) بوده که این جداول مربوط به بررسی فعالیت استاد در سامانه آموزش مجازی و همچنین ارزیابی فعالیت استاد در تولید محتوای درس در صورتی که در دفعات بعد ارائه درس مجازی، محتوای درس شامل (مرور مطالب، انجمن، فایل، آزمون و...) به روز رسانی شود می باشد. (سقف مجموع امتیازات مربوط به این بخش را در جدول f در انتهای ضمائم آیین نامه میتوان مشاهده نمود) لازم به ذکر است که این ارزیابی در دفعات بعدی پس از مرحله ابتدایی تولید درس انجام می شود.

*** در نهایت امتیاز بدست آمده از جدول e و یا f در فرمول ذیل قرار گرفته و حاصل آن به عنوان ضریب در پرداخت میزان حق التدریس استاد منظور می شود. طبیعتاً در صورت افزایش امتیاز از ۱۰۰ حق التدریس مدرس افزایش می یابد.

پس تعداد ساعت حاصله از تدریس مجازی یک درس برابر است با:

$$(۰/۱ \times \text{امتیاز حاصله از جداول e یا f}) \times (\text{تعداد ساعت تدریس حضوری درس یا سرفصل های مربوطه})$$

ز- ضوابط ارزیابی فعالیت استاد در سامانه آموزش مجازی:

ردیف	عنوان فعالیت	توضیحات	امتیاز
۱	محتوا به روز رسانی شود	محتوای درسی بایستی بصورت مداوم براساس پیشرفت های نوین در عرصه جهانی، بروز رسانی شوند و در دفعات بعدی عرضه درس فقط در صورت بروز رسانی مدرس از این قسمت امتیاز کسب می نماید.	۴۰
۲	اطلاع رسانی و درج آگهی در سامانه توسط استاد به دانشجویان صورت پذیرد.	لازم و ضروری است که استاد هر درس مجازی مرتباً از طریق قسمت آگهی ها، درباره نحوه عرضه مطالب، آزمون ها، تکالیف و جلسات حضوری به دانشجویان اطلاع رسانی نماید.	۱۵
۳	میزان کارکرد دانشجو بررسی شود و فید بک داده شود.	بایستی استاد درس، در طول دوره آموزشی با بررسی فعالیت دانشجو در سامانه، فرایند یادگیری نامبردگان را از طریق ابزارهای سامانه، پیگیری نماید.	۲۵
۴	نظر سنجی از دانشجویان اعمال شود (بر اساس پرسشنامه و بررسی نتایج و بازخورد به دانشجویان یا دفتر آموزش الکترونیک)	توجه به نظرات دانشجویان در نظرسنجی و اعمال آن در نحوه تدریس در پیشبرد شیوه آموزش دانشجویان بسیار موثر است	۲۰
۵	زمان بندی جهت مطالعه مطالب به موقع برای دانشجو اطلاع رسانی شود.	بایستی محتواهای درسی بصورت هدفمند و زمانبندی شده به دانشجویان عرضه شوند نه آنکه کل محتوا به یکباره عرضه شده و دیگر با دانشجو تعاملی برقرار نشود.	۱۰
۶	تکالیف ارائه شده از کیفیت لازم برخوردار باشد و دارای برنامه ریزی مشخص باشد.	ارائه تکالیف در قسمت مربوطه بصورت زمانبندی شده، همراه با عرضه راهنمای مناسب برای دانشجویان در یادگیری امری موثر است.	۱۰
۷	برای ایجاد تعامل استاد و دانشجو در دروس عملی و.. استاد عملی یا حل تمرین معرفی شده باشد.	در مواردی که درس از نوع تلفیقی می باشد، مدرس یا دستیاری که دانشجویان بتوانند با وی تماس حاصل نمایند؛ تعیین شده باشد.	۵
۸	گزارش های آماری لازم درباره حضور و فعالیت دانشجویان در پایان ترم را به دفتر آموزش الکترونیک دانشگاه ارسال نماید.	در پایان دوره آموزشی، اسامی دانشجویان (فراگیران) در درس مربوطه به دفتر آموزش الکترونیک برای تبدیل به لیست حضورغیاب دانشجویان اعلام شود.	۳۰
۹	مجموع امتیازات		۱۵۵

جدول شماره سه - امتیازات فعالیت های مدرسین در درس مجازی

ث - ضوابط ارزیابی فعالیت دانشجویان در سامانه آموزش مجازی

از آنجاییکه دانشجویانی که دارای درس های مجازی از انواع قالب های ۱، ۲، و ۳ می باشند، در کلاس های درس بصورت کامل حضور ندارند، معیارهای دیگری برای ارزیابی فعالیت آنان در نظر گرفته می شود که به شرح زیر می باشند. این معیارها توسط مدرس درس بررسی شده و با مشاهده اطلاعات ثبت شده در سامانه آموزش مجازی دانشگاه در درس مربوطه، در فرم مربوطه که در قسمت ضمايم این آیین نامه آورده شده است، انجام می گیرد. پس از تکمیل این فرم نهایتاً بایستی نمره اخذ شده دانشجو کمتر از میزان مجاز که **کسب حداقل ۶۰ امتیاز برای هر درس** است؛ نباشد تا در درس مربوطه حاضر قلمداد گردد.

ردیف	عنوان فعالیت	توضیحات	امتیاز ^۷
۱	تعداد صفحات بازدید شده توسط دانشجو منطبق با تعداد صفحات پیش بینی شده توسط استاد باشد.	دانشجویان موظفند کلیه صفحات آماده شده جهت درس مربوطه را براساس طرح درس مطالعه نمایند که این امر در پایان دوره توسط مدرس ارزیابی می گردد	۴۰ امتیاز
۲	تعداد فایل های دریافت شده توسط دانشجو منطبق با تعداد فایل های پیش بینی شده استاد جهت دریافت باشد.	دانشجو بایستی در دروسی که دارای فایل های قابل دریافت هستند کلیه آن ها را دریافت (download) و مطالعه نمایند.	۳۰ امتیاز در صورت عدم کسب امتیاز از ردیف یک
۳	دانشجو در نظر سنجی شرکت کرده باشد.	کلیه دانشجویان موظفند نظرسنجی درس را تکمیل نمایند تا بازخوردی برای مدرس باشد	۵ امتیاز
۴	تکالیف درست و کامل در زمان مقرر انجام شده باشد	دانشجویان بایستی تکالیفی را که مدرس هر درس معین می نماید، دریافت و در زمان مقرر پاسخ را برای وی از طریق سامانه آموزش مجازی ارسال نمایند.	۴۰ امتیاز
۵	در امتحان آنلاین یا حضوری پایان ترم و میان ترم نمره قبولی کسب کرده باشد.	دروس مجازی مانند سایر دروس دارای آزمون هستند که آزمون های نهایی بایستی حضوری باشند اما سایر سنجش ها می تواند اینترنتی باشد	۴۰ امتیاز برای سنجش ها
۶	در کلاس حل مساله و یا فضای مشارکتی به صورت فعال حضور داشته باشد.	فراگیران دروس مجازی بایستی بصورت مجازی (CHAT) یا حضور در جلسات حل مساله، فعالیت گروهی داشته باشند	۱۵ امتیاز
۷		مجموع امتیازات	۹۰ - ۱۰۰ امتیاز

جدول شماره چهار - امتیازات ارزیابی فعالیت دانشجو در درس مجازی

^۷ موارد ۱ و ۲ و همچنین موارد ۴ و ۵ می توانند جایگزین هم باشند یعنی ارائه یکی از آنها کافی می باشد.

س - استاندارد های یک درس مجازی

در دست تهیه

ش - ضوابط و مقررات کلاس درس مجازی

در دست تهیه

ص - ضمائم آیین نامه:

معاونت آموزشی دانشگاه
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
دفتر آموزش الکترونیک

فرم درخواست اجرای یک درس مجازی

مشخصات پیشنهاد دهنده

نام و نام خانوادگی	دانشکده	رشته تحصیلی	عنوان درس	گروه هدف

وضعیت محتوای درس

تولید شده	در حال تولید	آماده سازی مواد اولیه درسی
☐	☐	☐

نوع قالب درسی مورد نظر

یک مورد زیر را انتخاب و ردیف مقابل آنرا تکمیل نمایید:	نام مدرس/مدرسین	نام دستیاران درس	نوع محتوا (متن و تصویر، انیمیشن، اسلاید، فیلم، قابل Download)	زمان اجرا
۱. درس مجازی-حضورى* ☐				
۲. درس مجازی عملی ☐				
۳. درس مجازی مکمل ☐				
۴. درس مجازی-مباحثه ای ☐				
۵. تکالیف مجازی ☐				
۶. حل مساله مجازی ☐				
۷. درس تمام مجازی ☐				

* انواع دروس در صفحه آخر این فرم توضیح داده شده اند.

خلاصه طرح درس مجازی:

عنوان درس مطابق جدول اول	رئوس مطالب:
موضوع درس	حیطه: دانش ☐ مهارت ☐ نگرش ☐

شماره نیمسال	منابع درس	
رشته و مقطع تحصیلی	نحوه ارائه (براساس جدول بالا)	
هدف کلی درس	ارزشیابی فراگیران (نوع آزمون و تعداد آن)	

نحوه ارائه تدریس :

عنوان ابزار	میزان و نوع آن (نوع فایل)	زمان مطلوب (حداقل زمان لازم برای فراگیری از نظر استاد درس)	ارزیاب فراگیران (مدرس یا دستیار مسوول آن)
*مرور مطالب			
ذخیره سازی فایل			
انجمن ها			
آزمون ها و تکالیف			
گپ			
لیست خواندنی ها			
لینک ها			

* این موارد در پایان فرم توضیح داده شده اند.

امضا	نام و نام خانوادگی	مدرس درس
امضا	نام و نام خانوادگی	عضو کمیته علمی آموزش مجازی
امضا	نام و نام خانوادگی و نظر نهایی	مدیر گروه
امضا	نام و نام خانوادگی و نظر نهایی	معاون آموزشی دانشکده

جداول ارزیابی محتوای درس توسط کمیته فنی دفتر آموزش الکترونیک

بخش اول - ارزیابی فنی، ادبی و پوشش موضوعی درس الکترونیکی

جدول الف : ارزیابی فنی محتوای درس (۱۲۰ امتیاز)

ردیف	عنوان معیار	ملاک ارزیابی	امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	چند درصد از حجم محتوای درس دارای محتوای دیداری و شنیداری (Multimedia) می باشد ؟	بیشتر از ۷۵ درصد	۸۰ امتیاز	
		۵۰ درصد	۶۰ امتیاز	
		۲۵ درصد	۲۰ امتیاز	
		۱۰ درصد	۱۰ امتیاز	
۲	تمهیدات لازم برای مشاهده اطلاعاتی که نیاز به نرم افزار خاصی دارد، اعمال شده است؟	بلی	۰ امتیاز	
		خیر	۵ امتیاز	
۳	لینکهای موجود در متن فعال هستند؟	۱ لینک در هر ۱ صفحه	۵ امتیاز	
		۱ لینک در هر ۵ صفحه	۴ امتیاز	
		۱ لینک در هر ۱۰ صفحه	۳ امتیاز	
		۱ لینک در هر ۲۰ صفحه	۲ امتیاز	
		۱ لینک در هر ۳۰ صفحه و بیشتر	۱ امتیاز	
۴	چند درصد صفحات وب سریع باز شده و نمای گرافیکی آن مناسب است؟	۱۰۰ - ۷۶ درصد	۲۰ امتیاز	
		۷۵ - ۵۱ درصد	۱۵ امتیاز	
		۵۰ - ۲۶ درصد	۱۰ امتیاز	
		۲۵ - ۱ درصد	۵ امتیاز	
۵	واژه نامه در متن درس به صورت فعال باشد.	بلی	۵ امتیاز	
		خیر	۰ امتیاز	
۶	تصاویر و نمودار های به کار رفته همراه با توضیح یا ارجاع به متن می باشد؟	بلی ، چند درصد؟	۱ - ۵ امتیاز	
		خیر	۰ امتیاز	
۷	مجموع امتیازات		۱۲۰ امتیاز	

کیفیت کلی درس از نظر قابلیت استفاده برای دانشجو مناسب است ؟

غیر قابل استفاده	نیازمند ویرایش	متوسط	خوب	عالی
۱	۲	۳	۴	۵

جدول ب : ارزیابی ادبی محتوای درس (۱۰ امتیاز)

ردیف	عنوان معیار	امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	در محتوای درس اشکالات ادبی، شیوایی نثر و سهولت درک قابل مشاهده وجود نداشته باشد	۵ - ۱ امتیاز	
۲	لیست منابع مورد استفاده ذکر شده باشد .	۵ - ۱ امتیاز	
۳	مجموع امتیازات	۱۰ امتیاز	

• کیفیت کلی از نظر ادبی بودن محتوا در چه سطحی می باشد ؟

غیر قابل استفاده	نیازمند ویرایش	متوسط	خوب	عالی
۱	۲	۳	۴	۵

جدول ج : ارزیابی پوشش موضوعی و دامنه درس (۲۰ امتیاز)

ردیف	عنوان معیار	امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	محتویات شامل اطلاعات مناسب و کافی مرتبط با موضوع می باشد؟	۵ - ۱ امتیاز	
۲	عنوان سرفصلها واضح و مشخص باشد؟	۵ - ۱ امتیاز	
۳	در محتوا اصطلاحات نا آشنا وجود دارد؟ (واژه نامه)	۵ - ۱ امتیاز	
۴	موضوعات موجود در محتوا دارای نظم و ترتیب مناسبی می باشد؟	۵ - ۱ امتیاز	
۵	مجموع امتیازات	۲۰ امتیاز	

• کیفیت کلی از لحاظ پوشش موضوعی و دامنه درس وجود دارد ؟

غیر قابل استفاده	نیازمند ویرایش	متوسط	خوب	عالی
۱	۲	۳	۴	۵

جدول ارزیابی کلی محتوای درس توسط کمیته فنی دفتر آموزش الکترونیک

ردیف	عنوان ارزیابی	امتیاز	امتیاز کسب شده
جدول الف	ارزیابی فنی محتوای درس	۱۲۰ امتیاز	
جدول ب	ارزیابی ادبی محتوای درس	۱۰ امتیاز	
جدول ج	ارزیابی پوشش موضوعی و دامنه درس	۲۰ امتیاز	
	مجموع امتیازات	۱۵۰ امتیاز	

بخش دوم – محاسبه امتیازات انواع ابزارهای عرضه درس الکترونیکی

جدول د : مرور مطالب (۷۰ امتیاز)

ردیف	عنوان معیار	امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	فرایند درس در یک صفحه به صورت شفاف توضیح داده شده باشد	۱۰ امتیاز	
۲	طرح درس و اهداف بیان شده باشد	۱۰ امتیاز	
۳	مطالب به تفصیل در ساختار درختی مناسب قابل ارائه باشد	۱۰ امتیاز	
۴	محتوای درس نیاز به ویرایش املائی و... نداشته باشد.	۱۰ امتیاز	
۵	میزان محتوای درس متناسب با تعداد ساعات درسی معادل آن باشد	۱۰ امتیاز	
۶	درج سرفصلهای درس براساس منابع وزارتی رعایت شده باشد	۲۰-۵ امتیاز	
۷	مجموع امتیازات	۷۰ امتیاز	

جدول ه : ذخیره سازی فایل (۶۰ امتیاز)

ردیف	عنوان معیار	امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	حجم مطالب کم بوده و به راحتی قابل ذخیره باشد	۱۵ امتیاز	
۲	مطالب با نرم افزارهای رایج قابل استفاده باشد	۱۵ امتیاز	
۳	در مورد چگونگی مطالعه و استفاده از مطالب توضیح داده شده باشد	۱۵ امتیاز	
۴	مطالب و سرفصلها به صورت مناسب (پوشه و فایل) جهت ذخیره سازی طبقه بندی شده باشد.	۱۵ امتیاز	
۵	مجموع امتیازات	۶۰ امتیاز	

جدول و : انجمن ها (۱۰ امتیاز)

ردیف	عنوان معیار	ملاک ارزیابی	امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	استاد و فراگیران بحث و تبادل نظر الکترونیکی غیر همزمان داشته باشند	بلی	۲ امتیاز	
		خیر	۰ امتیاز	
۲	سوالات به صورت واضح بیان شود. (با توجه به تعداد سوالات پاسخ داده شده)	۱-۵ سوال	۲ امتیاز	
		۵-۱۰ سوال	۴ امتیاز	
		۱۰-۱۵ سوال	۶ امتیاز	
		۱۵-۲۰ سوال	۸ امتیاز	
۳	مجموع امتیازات		۱۰ امتیاز	

جدول ز : آزمون و تکلیف (۴۵ امتیاز)

ردیف	عنوان معیار	امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	هر آزمون هر درسی دارای حداقل ۲۰ سوال بر اساس محتوای تولید شده باشد و به صورت همزمان در یک بازه زمانی محدود ارائه شود	به ازای هر آزمون (۱۰ امتیاز) و سقف امتیاز ۳۰ در نظر گرفته می شود.	
۲	هر مبحث اصلی حداقل یک تکلیف زمان دار داشته باشد که دانشجویان در طی طول ترم آن را تکمیل نموده و برای استاد مربوطه ارسال نمایند (تکلیف میتواند شامل انواع a - h در بخش پ آیین نامه باشد)	۵ امتیاز	
۳	زمان بندی مناسب جهت ارائه تکالیف دانشجویان به استاد وجود داشته باشد	۵ امتیاز	
۴	حجم فایل تکالیف جهت ذخیره سازی مناسب باشد	۵ امتیاز	
۵	مجموع امتیازات	۴۵ امتیاز	

جدول ح : گپ (۱۰ امتیاز)

ردیف	عنوان معیار	ملاک ارزیابی	امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	برای درسهای کاملا مجازی حداقل دو جلسه گپ برای آن برنامه ریزی شود.	- آیا زمان گپ بموقع مشخص شده است ؟ - حداقل یک جلسه حل مساله یا فضای مشارکتی آنلاین بمدت معادل یک جلسه برگزار شود . - فضای مشارکتی در قالب سیاسی و... غیر از محتوای علمی (مورد استفاده قرار نگیرد.	به ازای هر جلسه ۲ ساعته (۵ امتیاز)	
۲	مجموع امتیازات		۱۰ امتیاز	

جدول ط : لیست خواندنی ها (۵ امتیاز)

ردیف	عنوان معیار	ملاک ارزیابی	امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	فهرست منابع چاپی برای مراجعه فراگیران وجود دارد .	با توجه به تعداد	۵ - ۱ امتیاز	

جدول ی : لینک ها (۵ امتیاز)

ردیف	عنوان معیار	ملاک ارزیابی	امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	تعداد ۵ مقاله ، کتاب آنلاین و وب سایت مرتبط با درس ذکر شده باشد .	با توجه به تعداد	۵ - ۱ امتیاز	

جدول ک: فرهنگ لغت (۳۰ امتیاز)

امتیاز کسب شده	امتیاز	ملاک ارزیابی	عنوان معیار	ردیف
	۳۰ امتیاز	۸۰ - ۱۰۰ واژه	محتوای درس دارای واژه نامه (Glossary) می باشد؟	۱
	۲۰ امتیاز	۶۰ - ۸۰ واژه		
	۱۰ امتیاز	۴۰ - ۶۰ واژه		
	۵ امتیاز	۲۰ - ۴۰ واژه		

جدول ل: نظر سنجی (۲۰ امتیاز)

امتیاز کسب شده	امتیاز	ملاک ارزیابی	عنوان معیار	ردیف
	۲۰ امتیاز	۷۶ - ۱۰۰ درصد	نظر دانشجو درباره کیفیت محتوا و تعامل استاد به چه میزان مساعد بوده است ؟	۱
	۱۵ امتیاز	۵۱ - ۷۵ درصد		
	۱۰ امتیاز	۲۶ - ۵۰ درصد		
	۵ امتیاز	۱ - ۲۵ درصد		

جدول م: پست الکترونیک (۲۰ امتیاز)

امتیاز کسب شده	امتیاز	ملاک ارزیابی	عنوان معیار	ردیف
	۱۰	بررسی جعبه پستی استاد درس در پایان دوره آموزشی	استاد به صورت منظم و سریع با پست الکترونیک به سوالات دانشجویان پاسخ داده باشد.	۱
	۱۰	براساس اطلاعات جعبه پستی استاد درس	حد اقل هر ۳ روز یک بار استاد سامانه آموزشی درس فعال را کنترل نموده باشد.	۲
	۲۰		مجموع امتیازات	۳

**** راهنمای تکمیل فرمهای ارزشیابی استاد :**

لازم به ذکر است که ارزشیابی استاد در تولید هر درس الکترونیکی جهت محاسبه میزان پرداخت حق التدریس وی از جانب معاونت آموزشی دانشگاه بر اساس ارزیابی محتوای درس تولید شده و همچنین ارزیابی فعالیت استاد پس از تولید محتوا بوده که این ارزشیابی توسط کمیته فنی آموزش الکترونیک دانشگاه و با همکاری کمیته علمی صورت می پذیرد. (شرح تفصیلی این مطلب در دیل آورده شده است)

۱- ارزشیابی استاد مبتنی بر تولید محتوای درس

ارزشیابی مدرس در زمان تولید محتوای درس براساس مجموع موارد مندرج در بخش اول و دوم جداول ارزیابی محتوای درس توسط کمیته فنی دفتر آموزش الکترونیک (موجود در ضمیمه آیین نامه) بوده که این جداول مربوط به بررسی کیفیت فنی، ادبی، پوشش موضوعی، دامنه درس و ابزارهای درس می باشد. لازم به ذکر است که این ارزیابی فقط در مرحله ابتدایی پس از تولید درس انجام می شود. (سقف مجموع امتیازات مربوط به این بخش را در جدول c در انتهای ضمیمه آیین نامه میتوان مشاهده نمود)

۲- ارزشیابی استاد مبتنی بر فعالیت در درس

ارزشیابی مربوط به فعالیت استاد در درس بر اساس مجموع موارد مندرج در جدول d و e در بخش جداول ضمیمه (موجود در ضمیمه آیین نامه) بوده که این جداول مربوط به بررسی فعالیت استاد در سامانه آموزش مجازی و همچنین ارزیابی فعالیت استاد در تولید محتوای درس در صورتی که در دفعات بعد ارائه درس مجازی، محتوای درس شامل (مرور مطالب ، انجمن ، فایل ، آزمون و...) به روز رسانی شود می باشد. (سقف مجموع امتیازات مربوط به این بخش را در جدول f در انتهای ضمیمه آیین نامه میتوان مشاهده نمود)

لازم به ذکر است که این ارزیابی در دفعات بعدی پس از مرحله اولیه تولید درس انجام می شود.

*** در نهایت امتیاز بدست آمده از جدول e و یا f در فرمول ذیل قرار گرفته و حاصل آن به عنوان ضریب در پرداخت میزان حق التدریس استاد منظور می شود.

طبیعتاً در صورت افزایش امتیاز از ۱۰۰ حق التدریس مدرس افزایش می یابد.

پس تعداد ساعت حاصله از تدریس مجازی یک درس برابر است با:

$(X \div 0.1) \times$ امتیاز حاصله از جدول e یا f $\times$ (تعداد ساعت تدریس حضوری درس یا سرفصل های مربوطه)

جداول ضمیمه

جدول a: جدول ارزیابی محتوای درس توسط کمیته فنی دفتر آموزش الکترونیک

رتبه	عنوان ارزیابی	امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	ارزیابی فنی محتوای درس	۱۲۰	
۲	ارزیابی ادبی محتوای درس	۱۰	
۳	ارزیابی پوشش موضوعی و دامنه درس	۲۰	
مجموع امتیازات		۱۵۰	

جدول b: جدول محاسبه امتیازات انواع ابزارهای عرضه درس الکترونیکی

رتبه	انواع ابزارهای عرضه درس الکترونیکی	امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	مرور مطالب	۷۰	
۲	ذخیره سازی فایل	۶۰	
۳	انجمن ها	۱۰	
۴	آزمون و تکلیف	۴۵	
۵	گپ	۱۰	
۶	لیست خواندنی ها	۵	
۷	لینک ها	۵	
۸	فرهنگ لغت	۳۰	
۹	نظر سنجی	۲۰	
۱۰	پست الکترونیک	۲۰	
مجموع امتیازات		۲۱۵ - ۲۰۵	

جدول c: مجموع امتیازات جدول a و b

رتبه	عنوان	امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	امتیازات ارزیابی محتوای درس توسط کمیته فنی دفتر آموزش الکترونیک	۱۵۰	
۲	امتیازات انواع ابزارهای عرضه درس الکترونیکی	۲۱۵ - ۲۰۵	
۳	مجموع امتیازات	۳۶۵ - ۳۵۵	

جدول d: جدول ارزیابی فعالیت استاد در سامانه آموزش مجازی

ردیف	عنوان فعالیت	ملاک ارزیابی	امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	محتوا به روز رسانی شود	هر ترم تحصیلی	۲۵ امتیاز	
		هر سال تحصیلی	۱۵ امتیاز	
۲	اطلاع رسانی و درج آگهی در سامانه توسط استاد به دانشجویان صورت پذیرد.	ارسال حداقل ۵ آگهی در هر نیم سال	۱۵ امتیاز	
۳	میزان کارکرد دانشجو بررسی شود و فید بک داده شود.		۲۵ امتیاز	
۴	نظر سنجی از دانشجویان اعمال شود (بر اساس پرسشنامه و بررسی نتایج و بازخورد به دانشجویان یا دفتر آموزش الکترونیک)		۲۰ امتیاز	
۵	زمان بندی جهت مطالعه مطالب به موقع برای دانشجو اطلاع رسانی شود.		۱۰ امتیاز	
۶	تکالیف ارائه شده از کیفیت لازم برخوردار باشد و دارای برنامه ریزی مشخص باشد.	جدید	۱۰ امتیاز	
		تکراری	۰ امتیاز	
۷	برای ایجاد تعامل استاد و دانشجو در دروس عملی و.. استاد عملی یا حل تمرین معرفی شده باشد.		۵ امتیاز	
۸	گزارش های آماری لازم درباره حضور و فعالیت دانشجویان در پایان ترم را به دفتر آموزش الکترونیک دانشگاه ارسال نماید.		۳۰ امتیاز	
۹	مجموع امتیازات		۱۵۵ امتیاز	

جدول e: جدول ارزیابی فعالیت استاد در تولید محتوای درس

ردیف	عنوان فعالیت	ملاک ارزیابی	امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	استاد و فراگیران بحث و تبادل نظر الکترونیکی غیر همزمان داشته باشند	بلی	۲ امتیاز	
		خیر	۰ امتیاز	
۲	سوالات به صورت واضح بیان شود. (با توجه به تعداد سوالات پاسخ داده شده)	۱-۵ سوال	۲ امتیاز	
		۵-۱۰ سوال	۴ امتیاز	
		۱۰-۱۵ سوال	۶ امتیاز	
		۱۵-۲۰ سوال	۸ امتیاز	
	هر مبحث اصلی حداقل یک تکلیف زمان دار داشته باشد که دانشجویان در طی طول ترم آن را تکمیل نموده و برای استاد مربوطه ارسال	۵ امتیاز		

			۳	(تکلیف میتواند شامل انواع a – h در بند پ آیین نامه باشد)
	۵ امتیاز		۴	زمان بندی مناسب جهت ارائه تکالیف دانشجویان به استاد وجود داشته باشد
	۲۰ امتیاز	۱۰۰ درصد	۵	نظر دانشجو درباره کیفیت محتوا و تعامل استاد به چه میزان مساعد بوده است ؟
	۱۵ امتیاز	۷۵ درصد		
	۱۰ امتیاز	۵۰ درصد		
	۵ امتیاز	۲۵ درصد		
	۱۰	بررسی جعبه پستی استاد درس در پایان دوره آموزشی	۶	استاد به صورت منظم و سریع با پست الکترونیک به سوالات دانشجویان پاسخ داده باشد.
	۱۰	براساس اطلاعات جعبه پستی استاد درس	۷	حد اقل هر ۳ روز یک بار استاد سامانه آموزشی درس فعال را کنترل نموده باشد .
	۶۰ امتیاز		۸	مجموع امتیازات

جدول f : مجموع امتیازات جدول e و d

ردیف	عنوان	امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	امتیازات ارزیابی فعالیت استاد در سامانه آموزش مجازی	۱۵۵ امتیاز	
۲	امتیازات ارزیابی فعالیت استاد در تولید محتوای درس	۶۰ امتیاز	
۳	مجموع امتیازات	۲۲۵ امتیاز	

تایید نماینده کمیته علمی دانشکده مربوطه:

تایید مسوول آموزش مجازی دانشگاه:

تایید معاون آموزشی دانشکده:

جدول ارزیابی فعالیت دانشجویان در سامانه آموزش مجازی

رتبه	عنوان فعالیت	توضیحات مدرس درباره ملاک ارزیابی	امتیاز	امتیاز کسب شده
۱	تعداد صفحات بازدید شده توسط دانشجو منطبق با تعداد صفحات پیش بینی شده توسط استاد باشد.		۴۰ امتیاز	
۲	تعداد فایل های دریافت شده توسط دانشجو منطبق با تعداد فایل های پیش بینی شده استاد جهت دریافت باشد.		۳۰ امتیاز در صورت عدم کسب امتیاز از ردیف یک	
۳	دانشجو در نظر سنجی شرکت کرده باشد.		۵ امتیاز	
۴	تکالیف درست و کامل در زمان مقرر انجام شده باشد	مثلا: انجام تکلیف یک و دو در نیمه اول نیمسال	۴۰ امتیاز	
۵	در امتحان آنلاین یا حضوری پایان ترم و میان ترم نمره قبولی کسب کرده باشد.	مثلا: انجام آزمون شماره یک پس از مطالعه فصل یک	۴۰ امتیاز برای سنجش ها	
۶	در کلاس حل مساله و یا فضای مشارکتی به صورت فعال حضور داشته باشد.		۱۵ امتیاز	
۷	مجموع امتیازات		۹۰ - ۱۰۰	

(موارد ۱ و ۲ و همچنین موارد ۴ و ۵ می توانند جایگزین هم باشند یعنی ارائه یکی از آنها کافی می باشد.)

- تهیه شده در مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد - بهار ۱۳۸۷